

ת"פ 28760/01/17 - מדינת ישראל נגד ג'יי.בי.בי. אינטרנשיונל בע"מ, יהושע בן בסט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 28760-01-17 מדינת ישראל נ' ג'יי.בי.בי.

אינטרנשיונל בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט איתי הרמלין

המאשימה מדינת ישראל

ע"י עו"ד תמר נבו

נגד

הנאשמים 1. ג'יי.בי.בי. אינטרנשיונל בע"מ

2. יהושע בן בסט

שניהם ע"י עו"ד רם קאין

גזר דין

1. לאחר שמיעת עדים רבים והגשת מסמכים רבים עוד יותר, בשל קשיים ראיתיים חמורים שעלו בתיק, הגיעו הצדדים להסדר טיעון שבמסגרתו תוקן כתב האישום, והנאשמים הודו בביצוע עבירות של זיהום מים והפרת תקנות המים לעניין הזרמת מתכות כבדות למערכת הביוב העירונית. לפי כתב האישום המתוקן, נאשמת 1 היא חברה העוסקת בייצור אביזרים לענף הצורפות דוגמת תכשיטי כסף, זהב ונחושת. נאשם 2 הוא הבעלים של נאשמת 1, מנהלה ובעל היתר הרעלים שלה. ב-14 מקרים בשלוש השנים שבין פברואר 2013 ופברואר 2016 נמצא כי נאשמת 1 מזרימה שפכים לא מטופלים למערכת הביוב העירונית וזאת תוך חריגה מהריכוזים המותרים המרביים של מזהמים הקבועים בתקנות. בין היתר נמצאו חריגות בריכוזים של כסף, בדיל, אלומיניום, כרום, ניקל, מוליבדן ועופרת. התראה על ביצוע עבירה נשלחה לנאשמים כבר בסוף שנת 2011, ובראשית שנת 2012 נערך לה שימוע. התראה נוספת נשלחה לנאשמים לקראת סוף שנת 2015. כפי שמוסבר בכתב האישום, נאשם 2 נושא באחריות למעשי נאשמת 1 כיוון שכבעלים וכמנהל של נאשמת 1 הוא הפר את חובת הפיקוח שלו על פעולותיה, לא עשה כל שניתן על מנת למנוע ביצוען של העבירות ולא נקט בכל האמצעים הסבירים להפסקתן.

2. אני מוצא מקום לציין שאחד התיקונים המשמעותיים ביותר של כתב האישום היה בכך שנמחקו ממנו הנתונים שנטענו בכתב האישום המקורי לגבי ריכוזי המתכות שהוזרמו על ידי הנאשמת 1 למערכת הביוב העירונית. תיקון זה הושפע ככל הנראה מכך שבאופן מודע לא נשמרו על ידי המדינה הדגימות שעל בסיסן הוגש כתב האישום, ולכן הן לא עמדו לבדיקת הנאשמים. מדובר בפגם חמור בטיפול בראיות על ידי המדינה, שאליו התייחסתי בהחלטתי מיום 2.5.2021 לדחות טענת אין להשיב לאשמה, תוך שצינתי שמקומה הנכון של הטענה בדבר השמדת הדגימות על ידי המדינה הוא בטענת הגנה מן הצדק. יש לקוות שהמדינה הפיקה את לקחיה, והיא מעמידה כיום בפני נאשמים את האפשרות לבדוק את הדגימות הניטלות מהם.

3. מעשיהם של הנאשמים יצרו נזק פוטנציאלי לסביבה ולבריאות בעלי חיים שונים ובהם האדם. אשר לגודל הנזק הפוטנציאלי - מחד מדובר בתקופה ממושכת שבמהלכה לא טופלו השפכים, בביקורות רבות שבהן נמצאו חריגות מן הריכוזים המותרים, ובחריגה בסוגים שונים של מתכות. מאידך, הואיל ולא ידועים שיעורי החריגות, הרי שיש להניח לטובת הנאשמים שמדובר בחריגות קטנות יחסית מהריכוזים המותרים. עוד יש לציין כי מן הראיות שעלו בפניי בשעת שמיעת ההוכחות עולה שמדובר במפעל משפחתי קטן, ובהזרמה למערכת הביוב המוליכה למפעל השפד"ן המטהר את השפכים (נציג נאשמת 1 טען בפניי ב"דברה האחרון" שמדובר בעשרות בודדות של גרמים של המתכת כסף שהוזרמו על ידי נאשמת 1 לעומת 3 טון שהוזרמו על ידי מפעלי ציפוי). כמו כן, אין כל ראיה לנזק שנגרם לצנרת או למפעל הטיהור או לכך שמפעל הטיהור זיהם את הים בתקופה הרלוונטית במתכות כבדות בשיעור העולה על המותר. יש לציין גם באופן כללי כי לא הוסבר לי בשום שלב של המשפט מדוע נמדד ריכוז המתכות בשפכים ולא מחושבת כמותם האבסולוטית, שלכאורה היא הגורם הרלוונטי להערכת הנזק שנגרם.

4. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים שעל נאשמת 1 יוטל קנס, ואילו נאשם 2 לא יורשע והוא יחויב לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה. בדיון שבו נשמעו הטיעונים לעונש טענה התובעת להפתעת הסיניגור ובניגוד למה שלדבריו הוסכם ביניהם, שהיא מבקשת שנאשם 2 יחויב גם בתשלום פיצוי למדינה (בפרוטוקול הדיון מ-14.12.2022 נכתב בטעות שהתביעה תעתור להטלת קנסות על שני הנאשמים). יתר על כן, חיוב בפיצוי לטובת המדינה במקרה זה שבו לא ידוע על גרימת נזק שניתן לכמתו, כמוהו כהטלת קנס, ובכך יש משום חתירה תחת הסכמת הצדדים שנאשם 2 לא יורשע.

5. התובעת טענה שמתחם העונש ההולם את מעשיה של נאשמת 1 בתיק זה הוא קנס הנע בין 50,000 ₪ ל-120,000 ₪. לביסוס עמדתה זו הפנתה לשורת פסקי דין שאני סבור שאינם יכולים ללמד על רמת הענישה הנוהגת שכן הם עוסקים במעשים שונים ממעשיה של הנאשמת. כך בת"פ (נצרת) **מדינת ישראל נ' עיריית בית שאן** (17.4.2016), נדון עניין הזרמת שפכים לנחל חרוד בצד השלכת פסולת בלתי חוקית שאף עלתה באש מפעם לפעם. ע"פ (נצרת) 59670-02-15 **מועצה מקומית שיבלי נ' מדינת ישראל** (13.5.2015) עסק אף הוא בהזרמת שפכים גולמיים לנחלים. ת"פ (חיפה) 44577-10-15 **מדינת ישראל נ' מועצה מקומית דלית אל כרמל** (11.2.2021) עסק בהזרמת שפכים לנחל אורן ובשורת עבירות סביבתיות נוספות. ת"פ (חיפה) 36046-08-17 **מדינת ישראל נ' Hamer** (9.4.2018) עסק במקרה של אונייה שזיהמה את הים בנפט. בכל אחד ממקרים אלה מדובר היה בזיהום ישיר של הטבע ולא בהזרמה למערכת הביוב שמוליכה למכון טיהור, ובזיהומים שונים לחלוטין מזה שעוסק התיק שבפניי. לכן, כאמור לעיל, אני מוצא שלא ניתן לבסס ממצאים לגבי מדיניות הענישה הנוהגת על פסקי דין אלה.

6. הסיניגור סבור שמתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין קנס בגובה 20,000 ₪ לקנס בגובה 75,000 ₪. הסיניגור לא הפנה לפסיקה כלשהי לביסוס טענתו לעניין מדיניות הענישה הנוהגת.

7. שני פסקי דין שאליהם לא הפנו הצדדים נראים כמבטאים את מדיניות הענישה בעבירות הרלוונטיות לענייננו, ומהם ניתן לגזור את מתחם העונש ההולם את מעשיה של נאשמת 1. בעפ"ג (תל אביב) 34909-04-13 **פיוניר לגלופות (1976) בע"מ נ' מדינת ישראל** (17.10.2013) נגזר קנס של 250,000 ₪ על חברה שבמשך 6 שנים

הזרימה למערכת הביוב שבהם מתכות כבדות בריכוזים העולים באופן משמעותי על המותר. בעפ"ג (תל אביב) **מדינת ישראל נ' אבגד תעשיות תכשיטים בע"מ** (30.11.2016), שעסק במקרה דומה מאד לזה שבפניי, נגזר קנס של 150,000 ₪ על מפעל לליטוש ולציפוי תכשיטים שבמשך כשלוש שנים הזרים למערכת הביוב שפכים שריכוז המתכות בהם עלה על המותר (ועבירות קשורות נוספות). יש לציין שבפסק דינו של בית משפט השלום באותו מקרה (ת"פ 32489-08-13 (תל אביב) **מדינת ישראל נ' אבגד תעשיות תכשיטים בע"מ** (19.7.2016)) נקבע כי מתחם העונש ההולם הוא של קנס שבין 150,000 ₪ ל-400,000 ₪.

8. נקל לראות כי מתחם העונש ההולם שלו טענה התובעת בתיק זה נמוך בהרבה מזה שנקבע ב**ת"פ אבגד**. מעבר לכך שבתיק שבפניי מדובר בהודאות שבאו במסגרת הסדר טיעון ולכן קיים אינטרס ציבורי משמעותי בכיבוד ההסדר גם אם הוא מקל, קיימים טעמים נוספים לקביעת מתחם נמוך יותר מזה שנקבע ב**ת"פ אבגד** (ומן העונש בעפ"ג **פיוניר**). ראשית, כפי שצינתי לעיל, בתיק זה היו קשיים ראייתיים חמורים שכללו השמדה של הדגימות מבלי שהתאפשר לנאשמים לבדוק אותן באופן עצמאי, וכתוצאה מכך כתב האישום המתוקן אינו נוקב בשיעורי החריגות בריכוז המתכות השונות, ויש להניח לטובת הנאשמים שהחריגות היו מינימליות. כמו כן, בהתאם להוראת סעיף 40 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בקביעת רכיב הקנס במתחם העונש ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם, והסניגור הציג שורת ראיות לכך שמצבה הכלכלי של נאשמת 1 אינו טוב, ולכן התייחס גם נציג נאשמת 1 בדבריו בפניי בשלב הטיעונים לעונש. נציג נאשמת 1 אף טען שקנס של עשרות אלפי שקלים יהיה הרסני לחברה. אציין כי אינני סבור כטענת הסניגור שניתן לראות את העבירה ככזו שנעברה ללא תכנון מוקדם ביחוד לנוכח משך הזמן שלאורכו נמצאו החריגות בריכוז המתכות בשפכי המפעל. בקשר לטענות עובדתיות אחרות שהעלה הסניגור בשלב הטיעונים לעונש יש לציין שבהתאם להוראות סעיף 40(ד) לחוק העונשין העובדות הנוגעות לביצוע העבירה הן אלה שנכללו בכתב האישום שבו הודו הנאשמים. יתר על כן, הסניגור ונציג נאשמת 1 העלו טענות הנוגעות לאי מתן אפשרות לנאשמים להגיש "בקשה להקלה", אך אין כל ראיה שהם היו זכאים להקלה כזו, וממילא הם לא קיבלו הקלה כזו. כמו כן, חלק מן הפגמים שאליהם התייחס הסניגור בטיעונו ממילא באו לידי ביטוי בתיקונים המפליגים שנעשו בכתב האישום בטרם הודו בו הנאשמים.

9. לנוכח הנימוקים האמורים לעיל אני מאמץ את מתחם העונש ההולם שלו עתרה התובעת (שנופל כאמור לעיל באופן משמעותי ממתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט במקרה דומה), כך שיעמוד בין קנס של 50,000 ₪ לקנס של 120,000 ₪.

10. התובעת ביקשה שאמקם את עונשה של נאשמת 1 באמצע מתחם העונש ההולם "לאור ריבוי המקרים", אך כמובן ריבוי המקרים הוא נתון שקשור לנסיבות ביצוע העבירה, ולכן נלקח בחשבון בעת קביעת מתחם העונש ההולם ולא בקביעת מיקום העונש בתוך מתחם העונש ההולם.

11. הסניגור סבור שיש לחרוג ממתחם העונש ההולם כלפי מטה כיוון שהנאשמת השתקמה - היא מטפלת בשפכים כיאות, והפסיקה לזהם. אינני סבור שיש מקום לחרוג בשל כך ממתחם העונש ההולם, שגם כך הוא נמוך מזה שנקבע במקרים אחרים ומתחשב בין היתר במצבה הכלכלי של הנאשמת. לא ניתן לפרש את החוק באופן שבו כל מי שהפסיק לבצע עבירות יקבל עונש החורג כלפי מטה ממתחם העונש ההולם, שאז יאבד מתחם העונש ההולם

את משמעותו. חריגה כזו היא מוצדקת רק כאשר מתקיימים שיקולי שיקום יוצאי דופן - כגון גמילה מהתמכרות לסמים, השתתפות בטיפול פסיכולוגי רלוונטי, השתלבות בתעסוקה במקומות עבודה מסוימים שלא מאפשרים הטלת עונש בתוך המתחם וכדומה. בעניין זה ראו **עפ"ג אבגד**, שהוזכר לעיל, שבו בוטלה החלטתו של בית משפט השלום לסטות ממתחם העונש ההולם כיוון שהמפעל החל לטפל כיאות בשפכים וחדל מלזהם.

12. לנאשמת 1 אין עבר פלילי, מאז ביצוע העבירות חלף זמן רב, ובשנים שחלפו מאז היא מטפלת כיאות בשפכיה. בנסיבות אלה יש מקום למקם את עונשה בקצה התחתון של מתחם העונש ההולם. בנסיבות אלה אינני מוצא מקום להידרש לטענות הסניגור ונציג נאשמת 1 אודות פגמים בפעולת גורמי אכיפת החוק במקרה זה (כגון אי הצעת דרכי פתרון).

13. נאשם 2 אמר בדברו האחרון כי עשה מאמצים רבים לטיפול בבעיות שהביאו להגשת כתב האישום, ולא זיהם במכוון את הסביבה. בנסיבות העניין כפי שפורטו לעיל, לא מצאתי סיבה לסטות מהסדר הטיעון בכל הנוגע לנאשם זה, שההסכמה בעניינו מתבססת מן הסתם על הקשיים הראייתיים החמורים שהתגלו בתיק.

14. לנוכח האמור לעיל אני גוזר על נאשמת 1 את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 50,000 ₪ שישולם לקרן לשמירת הניקיון ב-36 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 1.9.2022 באמצעות שוברים שהמאשימה תמציא לנאשמים באמצעות סניגורם.

ב. נאשמת 1 תתחייב על סכום של 50,000 ₪ שלא תעבור ב-3 השנים הקרובות עבירה שבה הורשעה בתיק זה.

15. אני מורה לנאשם 2 להתחייב (ללא הרשעה) על סכום של 50,000 ₪ שלא יעבור בשנה הקרובה עבירה שבה נמצא אשם בתיק זה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, 2 ביוני 2022, בהעדר הצדדים.